

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Paikallinen opetussuunnitelma – S2-opetuksen järjestäminen Paimiossa

S2-työryhmän ehdotus / Voimaan 1.8.2026

Ehdotukset:

1. Opetusjärjestelyt
2. Kieli- ja kulttuuri-identiteettien tukeminen
3. Siirtyminen S2-oppimäärästä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään (S1)
4. Suunnitelma opintoja varten

Johdanto

Paimion kaupunki päättää opetussuunnitelman perusteiden luvun 10.5 (Paikallisesti päätettävät asiat) mukaisesti, miten suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) -opetus Paimiossa käytännössä järjestetään. Luku täydentää Opetushallituksen muutettuja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita (POPS, muutos voimaan 1.8.2026).

Opetussuunnitelman laadinnassa otetaan huomioon paikalliset, kieliin ja kulttuuritaustoihin liittyvät erityiskysymykset ja kuvataan, miten opetus järjestetään. Opetussuunnitelman laadinnassa tehdään yhteistyötä oppilaiden ja huoltajien sekä mahdollisesti erilaisten kieli- ja kulttuuriyhteisöjen kanssa.

1 Opetusjärjestelyt

Opetuksen järjestäjä päättää, miten oppilaiden kielet, kielelliset valmiudet ja kulttuurinen tausta otetaan huomioon opetuksen järjestämisessä ja koulutyössä sekä miten opetus käytännössä järjestetään.

Lähtökohtana on, että opetusjärjestelyistä ja ryhmittelyistä huolimatta oppilas tulee osalliseksi **samoista teksteistä ja tekstilajeista kuin luokkatasonsa muutkin oppilaat**. S2-opetus seuraa kunkin luokka-asteen Paimion Selko-OPS:n suomen kieli ja kirjallisuus -oppiaineen sisältöjä soveltuvin osin.

[Paimion Selko-OPS on tiivistelmä kuntakohtaisen perusopetuksen opetussuunnitelman keskeisistä sisällöistä. Siihen on koottu opetussuunnitelman

ydinkohdat vuosiluokittain ja oppiaineittain sekä perusopetuksessa toteutettavan arvioinnin pääperiaatteet selkeään ja helposti hahmotettavaan muotoon.

[07bfbdfd-selko-ops-vuosiluokille-1-6-vuosiluokittain-ja-oppiaineittain.pdf](#)]

Luokka-aste	Vastuopettaja ja järjestely	Eryistä huomioitavaa
1.-2. luokka	Luokanopettaja järjestää S2-opetuksen suomen kielen tunneilla. Tarvittaessa toimitaan yhteisopettajuudessa.	Oppilas osallistuu ikätasonsa tekstilajeihin. Yhteisopetus mahdollistaa eriyttämisen luokkatilanteessa.
3.-6. luokka	Luokanopettaja vastaa S2-opetuksesta suomen kielen tunneilla. Tarvittaessa toimitaan yhteisopettajuudessa. Yläkoulun nivelvaiheen lähestyessä konsultoidaan S2-opettajaa tarvittaessa.	Eryisesti 6. luokalla tiivistetään yhteistyötä S2-opettajan kanssa siirtymän varmistamiseksi.
7.-9. luokka	Suomi toisena kielenä -opetus järjestetään suomen kielen opettajan opetuksessa suomen kielen tunneilla. Tarvittaessa oppilaan opetus järjestetään yhteisopettajuudessa, suunnittelu- ja arviointivastuun pysyessä S2-opettajalla. Oppilasta opettaa ja arvioi S2 -opettaja, kunnes katsotaan, että hän pystyy osallistumaan opetukseen suomen kieli ja kirjallisuus -ryhmän mukana (noin taitotasolta B1 eteenpäin).	Oppilaan arviointi perustuu koko yläkoulun ajan valtakunnallisiin suomi toisena kielenä -oppiaineen päättöarvioinnin kriteereihin. Suomi toisena kielenä -opetus seuraa oppilaan luokka-asteen mukaisesti Paimion Selko-OPS:n suomen kieli ja kirjallisuus -oppiaineen sisältöjä soveltuvin osin.

Suomen kielen oppitunnit pyritään aikatauluttamaan siten, että siirtymä S2-oppimäärästä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään on mahdollinen yläkoulun aikana.

[Eurooppalaisen viitekehyksen (CEFR) taitotasot B1 ja B2 lyhyesti:

B1: Oppija selviytyy tavallisista arjen ja opiskelun tilanteista sekä pystyy kertomaan omista kokemuksistaan ja mielipiteistään.

B2: Oppija käyttää kieltä jo melko sujuvasti ja itsenäisesti sekä pystyy ymmärtämään ja tuottamaan vaativampaa tekstiä.

[Kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikko | Opetushallitus](#)]

1.1 Lisä-VALO-opetus

Paimio järjestää lisäVALO-opetusta 5.–9.-luokkalaisille oppilaille, joille valmistavan luokan opettaja suosittelee sitä valmistavan opetuksen jälkeen. S2-opettaja toimii linkkinä oppilaan, perheen ja luokanvalvojan välillä. LisäVALOn aikana noin 25 % oppilaan oppitunneista järjestetään yhteisopettajuudessa S2-opettajan tai erityisopettajan kanssa.

[*Valmistavan opetuksen lisäopetus – lisäVALO*

Kunta voi järjestää perusopetuksessa annettavaa valmistavan opetuksen lisäopetusta sellaiselle maahanmuuttotaukselle oppilaalle, joka ei ole syntynyt Suomessa.

Opetus on tarkoitettu niille oppilaille, jotka ovat siirtymässä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen, mutta joilla ei vielä ole riittävästi opetuskielen peruskielitaitoa.

Valmistavan opetuksen lisäopetukseen ohjataan oppilaita, joiden kielitaito on kehittyvän alkeiskielitaidon (A1) tasolla tai joiden koulunkäyntihistoria on vähäinen.

[Maahanmuuttotaukselle oppilaat perusopetuksessa | Opetushallitus](#)]

Muistettavaa opetusjärjestelyissä

- Oppiainekohtainen kieli opitaan oppiaineen tunnilla – S2-opetus ei korvaa aineenopetusta.
- Oppimisympäristöjä hyödynnetään monipuolisesti sekä koulussa että sen ulkopuolella.
- Opetus voidaan järjestää myös samanaikais- tai yhteisopetuksena.

2 Kieli- ja kulttuuri-identiteettien tukeminen

Opetuksessa tuetaan oppilaiden monikielisyyttä ja kielellisiä identiteettejä. Suomen perustuslain 17 §:n mukaan kaikilla kieliryhmillä on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan.

- Oppilaita rohkaistaan käyttämään kaikkia osaamiaan kieliä monipuolisesti oppitunneilla ja muussa koulun toiminnassa.
- Kouluissa tuodaan näkyväksi erilaisia kulttuureja ja kieliä sekä osana opetusta että koulun tapahtumissa.
- Maahanmuuttotaustaisten oppilaiden perheitä osallistetaan suomalaiseen koulujärjestelmään järjestämällä vuosittain Paimion monikulttuuristen huoltajien ilta syksyisin.
- Yhteistyötä kaupungin maahanmuuttokoordinaattorin ja koulujen välillä tiivistetään.

3 Siirtyminen S2-oppimäärästä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään (S1)

Tavoitteena on, että oppilas siirtyy S2-oppimäärän opiskelusta suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään, kun riittävä suomen kielen taito eri kielitaidon osa-alueilla on saavutettu. **Oppimäärän vaihtoa suositellaan, kun merkittäviä puutteita ei ole.** Oppilaan huoltaja päättää oppimääriä koskevista valinnoista (Perusopetuslaki 30 §).

3.1 Siirtymismenettely

Vaihe	Alakoulu (1–6 lk)	Yläkoulu (7–9 lk)
Käynnistyminen	Luokanopettaja arvioi, että oppilas on saavuttanut kielitaitotason B1.	Suomen kielen opettaja arvioi B1-tason saavutetuksi. Arvosana 9–10 voidaan katsoa indikaattoriksi B1-tason saavuttamisesta. Tällöin ehdotetaan siirtymistä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään.
Ilmoittaminen	Luokanopettaja ottaa yhteyttä huoltajiin. Huoltajalle ja oppilaalle kerrotaan mahdollisuudesta vaihtaa Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään.	Luokanvalvoja ottaa yhteyttä huoltajiin. Huoltajalle ja oppilaalle kerrotaan mahdollisuudesta vaihtaa Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään.

Arviointi	Tehdään tarvittaessa yhteistyössä muiden opettajien kanssa.	Tehdään tarvittaessa yhteistyössä muiden opettajien kanssa.
Päätös	Huoltajan päätöksellä oppilas siirtyy suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään.	Huoltajan päätöksellä oppilas siirtyy suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään.
Jos huoltaja kieltäytyy	Asia otetaan uudelleen esille, kun taitotaso B2 on saavutettu.	Asia otetaan uudelleen esille, kun taitotaso B2 on saavutettu.

Erityistilanteet

Jos oppilas ei saavuta kielitaitotasoa B2 viiden (5) Suomessa vietetyn esiopetus- ja/tai kouluvuoden aikana, kootaan monialainen ryhmä selvittämään tarvittavia tukitoimia.

Yläkoulun ajan arviointi perustuu koko ajan S2-oppiaineen päättöarvioinnin kriteereihin riippumatta siitä, millä tasolla oppilas kulloinkin opiskelee.

Siirtymävaiheessa voidaan hyödyntää yhteis- ja samanaikaisopettajuutta.

4 Suunnitelma opintoja varten

Paimiossa käytetään S2-oppimäärän oppilaalle erillistä suunnitelmaa opintoja varten. Suunnitelma laaditaan ja ylläpidetään Wilma-järjestelmässä.

Wilmaan laaditaan kaikille S2-oppilaille lomake:

”Suunnitelma S2-opintoja varten”. Lomakkeeseen kirjataan vuosittain opetuksen kannalta keskeiset asiat.

Suunnitelman täydentämisestä vastaa luokanopettaja / oppilaan suomen kielen opettaja tarvittaessa yhteistyössä muiden opettajien kanssa.

4.1 Suunnitelman sisältö

- Oppilaan koulun tai esiopetuksen aloitusvuosi Suomessa
- Oppilaan jo opiskelemat oppimateriaalit
- Oppilaalle teetetyt kielitaitotasoa mittaavat testit ja niiden tulokset
- Oppilaan arvioitu kielitaitotaso vähintään kerran lukuvuodessa, keväällä

4.2 Arvioinnin toteuttaminen

Oppilaan kielitaitotason arvioinnissa hyödynnetään koulutyön ohessa annettuja näyttöjä, kuten kirjoitettuja tehtävävastauksia ja osallistumista opetuskeskusteluun. Jatkuvan arvioinnin tukena voidaan käyttää kielitaitotestejä.

Käytettävät arviointityökalut

- Esi- ja alkuopetus (0–2 lk): OPH:n Kielipeda-työväline
- Peruskoulu (3–6 lk): Kielipuntari-työväline
- Yläkoulu (7–9 lk): OPH:n VOITTO-työväline
- Lisäksi: OPH:n valmistuva valtakunnallinen testistö otetaan käyttöön sen valmistuttua.

Suunnitelmaa ei tarvitse enää täydentää, kun oppilaan kielitaitotaso saavuttaa tason B2.

Mikäli oppilas on ilman huoltajaa alaikäisenä maahan tullut tai muu maahanmuuttajanuori, jolle laaditaan kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) mukainen kotoutumissuunnitelma, voi tässä luvussa tarkoitettu suunnitelma olla osa sitä.

Säädösviitteet

- Suomen perustuslaki (731/1999) 17 §
- Perusopetuslaki (628/1998) 3 a §, 20 b §, 20 c § ja 30 §
- Laki perusopetuslain muuttamisesta (1090/2024)
- Laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023)
- Valtioneuvoston asetus perusopetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (422/2012)
- Opetushallitus: Muutokset perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin 2014, voimaan 1.8.2026